

Gyerekesély Program

2.

„A ma gyermeke, a jövő esélye!”

„Integrált térségi
gyermekprogram
a Gönci járásban”

EFOP-1.4.2-16-2016-00032

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Az EFOP-1.4.2-16-2016-00032 azonosító számon regisztrált, „A ma gyermeke a jövő esélye!” című projektben tervezett tevékenységek a Gönci járás legrosszabb szociális helyzetben lévő, mélyszegénységben élő gyermekeire, illetve azok szüleinek koncentráltak, az Ő fejlesztési igényeikre alapozottan kerültek meghatározásra. A közlekedési nehézségeket figyelembe véve a programok a gyermekekhez minél közelebb, lehetőség szerint a saját településeiken kerültek megszervezésre.

A projekt folytatásaként 2016-ban pályázatot nyújtottunk be az EFOP-1.4.2-16-2016-00032 számon, „A ma gyermeke a jövő esélye!” címmel, amely pozitív elbírálásban részesült, melynek megvalósítására a 2017.10.01. - 2022.12.29. közötti időszakban kerül sor. A biztos kezdet szemlélet elterjesztése, a közösségi házban és a közösségi terekben valósult meg. Biztosított a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése, szakemberek segítségével a képességek és készségek fejlesztése. A gyermekek nevelésének alapvető színtere a család, ezért a szülői kompetenciák fejlesztése fontos része volt a tevékenységünknek. Projektünk elsődleges célja volt, hogy a gyermekek minél kisebb gyermekkorban segítséget kapjanak készségeik és képességeik kibontakoztatásához. A korai életkorban nyújtott szolgáltatásaink és a szülők bevonása hozzájárult ahhoz, hogy a szülők aktív szereplői legyenek gyermekeik harmonikus személyiségfejlődésének és részt vegyenek a képességeik kibontakoztatását célzó folyamatokban, illetve a társadalmi intézményekkel való együttműködésben. Az óvodáskorúak és szülei részére a „Titkok háza” és a „Szorgos kezek” projekt ad lehetőséget az együtt alkotásra. Fontosnak tartottuk a prevenciósi tevékenységeket, a gyermekek állapotfelmérését, amelynek keretében szakorvosi szűrővizsgálatok igénybevételét tettük lehetővé. A gyermekek részére a közösségi terekben egészségfejlesztés és belet megelőzés témákban előadásokat szerveztünk. A kompetencia

fejlesztés eredményeként a hátrányos helyzetű gyermekek tanulási és továbbtanulási esélyei szélesedtek, a „Tudás hatalom” projektjelemon keresztül a szegénységből való kikerülésük esélyei megnövekedtek. A közös műhelyfoglalkozásokon való részvétellel az intézmények és szülők, a gyermekek és szülők, a gyermekek és pedagógusok, illetve a gyermekek és gyermekek közötti kapcsolatok megerősödtek, általánosabbá vált a tanulási ambíciókat erősítő támogatás.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

A különböző ágazatok közötti kapcsolat erősítésével a Gyermekesély Bizottságban való együttműködés révén hatékonyabbá váltak a szocializációs hiányokat is pótló szolgáltatások, a szakemberek egymást segítő együttműködési formái. Elvart eredményeink között szerepelt a társas kapcsolatok, az együttműködés, a családi összetartozás, a szülő-gyermek kapcsolat erősödése. A foglalkozásokon szerzett ismeretek, gyakorlati tapasztalatok reményeink szerint hozzájárultak a képességek, készségek fejlődéséhez, a szocializálódási folyamat felgyorsulásához,

a továbbtanulási esélyek növeléséhez, a munkaerő-piacon való elhelyezkedés sikerességéhez. Lehetőséget kapnak a gyermekek a gazdálkodás kipróbálásához, erre a célra hoztuk létre a közösségi ház és terek mellett a példakerteket. Már a tervezéskor szem előtt tartottuk azt, hogy a járás minél több települését bevonjuk a projektbe és a célcsoport tagjai a saját településeiken vehessék igénybe a szolgáltatásokat, ezért 13 településen helyi szakemberek

bevonása mellett közösségi programokat szerveztünk havi 2-4 alkalommal. A projektben lehetőség volt krízisalap létrehozására. A COVID-19 járvány okozta nehéz helyzetbe került lakosság megsegítésére használtuk fel az alap időarányos részét.

Közösségi Ház és Terek (9A-9B1-B5)

2019-ben a járás hat leginkább rászorult településén folytatta tovább settlement – szerű működésével tevékenységét a gyerekesély programunk gerincét adva, a közösségi ház és az öt közösségi tér. Az alapvetően hétfőtől szombatig terjedő, napi 8 órás nyitva tartással dolgozó ház és terek, a települési igényeknek megfelelő rugalmassággal osztották be a hat napra vonatkozóan a heti 40 órát.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Volt ahol hétfőtől szombatig elosztva, volt ahol csak péntekig, vagy keddtől szombatig,

illetve volt amikor reggel 8-tól délután 4-ig, vagy 10-től este 6-ig fogadták a gyermekeket munkatársaink. A tevékenység együttes, melyet a járási gyerekesély program tevékenységi adataiba tagoltan terveztünk meg, általánosan élt azzal a megfogalmazással, hogy a „gyermekekre és családjaikra” irányuló tevékenységeket kíván folytatni. Ezen kívánalom azonban úgy tűnt, hogy teljes körűen nem

teljesíthető, ugyanis a felnőttek – különösen a férfiak – bevonása komoly nehézségekbe ütközött. Azzal együtt persze, hogy megértették munkatársaink, hogy a mindennapi megélhetés, a családfenntartás napi gondjai közepette „csak” szórakozásnak tűnhet a settlementekben való tevékenység, mégis kényszerűen és sokszor kudarcoként megélve fogadták el a helyzetet. A második esztendő lényegében annak volt a gyakorlati próbája, hogy az előző esztendőben kialakult ház/tér használati szokások, személyi feltételek közepette, hogyan lehetne gazdagítani, sokrétűvé és széleskörűvé tenni ezen közösségi szolgáltatási formát. Ennek a „közösségi működtetésnek” a lényege éppen az, hogy nem csupán az intézményhez rendelt munkatársak, vagy az általuk képviselt projekttervezet vonalai rajzolják meg a működésmódot, hanem a használatba vevők aktív bevonásával, az igénybe vevők visznek új színeket a képbe!

Mindezzel együtt az alapképlet, vagyis, hogy a ház/terek, mint a bizalomépítés, s ennek nyomán a szokáskialakítás helyszínei, eszközei, alapvetően az ott dolgozók személyétől függő, s főként ez által meghatározottak voltak. A kialakult törzsgárda – mert bátran használhatjuk ezt a fogalmat – településről, településre más-más képet festett, mind korosztályi, mind létszám-beli szempontból. Alapvetően persze az általános iskolás korúak voltak túlsúlyban, s nyilván délután 4-től nőtt meg intenzívebben a ház látogatottsága, hiszen ekkor telt le a gyermekek iskolaideje. Természetesen az alacsonyközűbb szolgáltatások (mosás, tanácsadás), a teljes nyitva tartási időben elérhetőek voltak e mellett is.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

A ház, terek havi élelmiszer alapanyag kvótákkal gazdálkodhattak és látni lehetett, hogy sok gyermek nagy örömmel, kulturált körülmények között, az étkezések előkészítésében, s a méltó körülmények kialakításában is szívesen részt vesz. Természetesen, az előbb említett közösségi működésmódra való átállás egy hosszú folyamat, mely az olyan kistelepülésekkel tűzdelt járásokban, mint a miénk is, erősen függ attól, hogy az adott településen milyen módon működik az intézményhálózat (nem csak a szociális) többi tagja. Közösségfejlesztői megközelítéssel, ez feltételezi a települési szintű közösségi megoldások keresését célul tűző, külső beágyazódást jelentő keretfeltételt, amely nem más, mintsem a települési közösségfejlesztés intenzív jelenléte.

A 2019-es év végén elérkeztünk odáig, hogy a - szokásos, s szakmai munkánk vezérvonalát adó – havi szakmai nap témája a módszeres közösségfejlesztéssel való ismerkedés lett. Alapkérdésünk: Hogyan lehet a GYEP közösségi ház/tereiből valamiféle szélesebb körben ható közösségfejlesztést indítani a településen?

Ezen koncepció mentén szerveztük volna a 2020-as esztendő szakmai tematikáját is, ha közbe nem szólt volna a COVID-19 fémjelzte pandémia, amely alaposan keresztülhúzta számításainkat, s projektünk egész további menetére rányomta bélyegét. A ház/terekre alapozó közösségfejlesztési folyamatokat is ellehetetlenítette ez a helyzet, hiszen amit közösségfejlesztésnek tartunk, az nem működik valódi közösségi találkozásokkal nélkülözve, online platformokra szorító közösségi bőjt közepette. A 2020-as esztendő – a rövid nyári időszaktól eltekintve – gyakorlatilag egy kényszerműködési módba való visszaszorulást eredményezett.

Ennek ellenére a minőségileg megszilárdult kapcsolatok, amelyek a gyermekeket a házakhoz kötötték, legfeljebb visszaszorultak az online térbe, de nem szűntek meg. Településenként más-más igényeknek, lehetőségeknek megfelelően történt a tovább működés. Volt ahol a tanulássegítés, volt ahol a tisztítószerez, élelmiszersomaggal való segítés került előtérbe, de volt olyan, ahol a kontakt találkozások is működtek. Ezen utóbbiak természetesen a kimondottan tiltott időszakok kivételével, s azon munkatársaink és településeink körében, akik kisebb rizikóval tudták átvészelni ezt a helyzetet.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

A kiemelt projekt részéről a terepi szakmai mentorálást biztosító Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (MMSZ) „Járványhelyzeti kisokos” kiadványában is mindig hangsúlyozta, hogy a kormányzati rendeletek előírásait, a helyi viszonyok figyelembevételével összhangban alkalmazzák a ház/terek munkatársai és igénybe vevői is.

Közösségi, gyermek- és ifjúsági programok biztosítása a projekt értékei mentén közösségi közművelődési terekben helyi szakemberek közreműködésével (9.D)

Ezen tevékenységi elem 2019. májusától indult, de sajnos 2020. március közepén – a vártnál jóval hosszabb – kényszerű szüneteltetésre szorult! A tevékenység megbízásos jogviszony keretében 13 település helyi feladatvállalóra épült, akiknek havi 2, 3 alkalommal volt lehetőségük a projekt keretében gyermekfoglalkozásokat tartani. Bár nem volt egyszerű e gyermekbarát feladatvállalókat megtalálnunk, s az alkalmazási forma sem kedvezett mindig az arra alkalmasak kiválasztásában, mégis olyan személyeket találtunk, akik valamiért fontosnak és kivitelezhetőnek tartották a feladatot: Gyermekeket közös cselekvésre, minőségi idő eltöltésére megszólítani.

Voltak közöttük pedagógusok, önkormányzati dolgozók, könyvtárosok, IKSZT-kben, e-Magyarország pontokban dolgozók. Itt is megmutatkozott a már említett emberi tényező, amely során a gyermekekprogramhoz kötődését nem csupán a tárgyilehetőségekben, hanem a foglalkozásvezető személyéhez való ragaszkodásában érhetjük tetten. Reménnyel tekintünk a folytatás elé, de sajnos több, mint 2 esztendőt kellett várni erre.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Közoktatás

11/A Az iskolai szünetekben és hétvégeken szervezett szabadidős és fejlesztő programok

„Szorgos kezek” gyermek - szülő kézműves műhely (óvodai program)

Mindkét évben igyekeztünk változatos tevékenységeket biztosítani gyermekeknek, szülőknek a „Szorgos kezek” délutánjain. Minden tevékenységet a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítottunk, az egyéni differenciálás elvével terveztünk meg és bonyolítottunk le. Az érdeklődő, bevonható felnőttek is élvezettel végezték a feladatokat, az alkotás öröme mellett beszélhettek meg egymással és az óvónőkkel a nevelés nehézségeit, tanácsot kérhettek egy-egy fontos kérdésben, megoszthatták egymással tapasztalataikat. Voltak olyan óvodák, ahol a szülők, érdektelenség miatt nem vettek részt egy foglalkozáson sem, egyéb elfoglaltságaikra hivatkozva.

Járásunkban találhatóak „Zöld óvoda”-ként működő óvodák is, ezek szemléletmódjához hozzátartozik például az újrahasznosítás. Itt nagy hangsúlyt fektetnek a környezeti nevelésre, az értékek megőrzésére, a természet védelmére, s a néphagyomány-ápolás elemeit is igyekeztek becsempészni a témákba.

A rendszeres foglalkozások következményeként figyelemreméltó fejlődésen mentek keresztül a gyermekek. Fejlődött finommozgásuk, az eszközhasználatuk, a szem-kéz koordinációja, a figyelem és a koncentráció. Sikeresebbé vált alkotóképességük, feladattudatuk és feladattartásuk, alakításuk báb formálásakor, tapintásos észlelésük, pontos feladat végrehajtásuk, valamint reprodukciós, vizuális differenciáló képességük, élmény és fantáziaviláguk, anyagismeretük. Fejlődött türelmük, együttműködő képességük, akarat tulajdonságaik, szociabilitásuk, önbizalmuk, szókincsük, közösségi érzésük, alkalmazkodóképességük, egymásra való odafigyelésük, valamint verbális önkifejezésük. Egyszerűen csak pozitív élményekkel, érzésekkel gazdagodtak a gyermekek. Mindezek mellett olyan technikákkal is ismerkedhettek, amik eddig nem voltak jelen óvodai életükben, mert hosszabb időt igényeltek, s most igyekeztünk ezek széles tárházát is kitérni a gyermekek előtt. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy 2020. március közepétől júniusig terjedő időszakban a koronavírus okozta járványveszély miatt a foglalkozások szüneteltek, s a szülők sem látogathatták az óvodákat.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

11/B Az iskolai szünetekben és hétvégeken szervezett szabadidős és fejlesztő program „A tudás hatalom” (iskolai program)

A 2019-2020 év során a matematika felzárkóztató foglalkozások lebonyolítása nem volt zökkenőmentes. Tekintettel a bejáró tanulók magas létszámára és a közlekedési nehézségekre, több iskolában a felzárkóztató programok hét közben, a tanulás utáni időszakban valósultak meg. A foglalkozások megkezdése előtt a fejlesztést végző pedagógus egyeztetett a szaktanárral a foglalkozások fő irányvonaláról, mely alapján a házi feladatok megoldását, a tananyagban felmerülő nehézségekben való segítségnyújtást, az alpműveletek gyakorlását tűzték ki célul. Fontos feladat a matematika tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztése, az ismeretek alkalmazása, melyet lehetőleg új módszerek bevonásával, játékos formában valósítottunk és valósítottunk meg. A szaktanárok visszajelzései, elismerő szavai egy-egy jól megoldott házi feladat után, vagy ügyesen elsajátított, reprodukált elméleti anyag után, sikerélményt nyújtottak a foglalkozásokon részt vevő gyermekek számára, akik ezáltal motiváltabbak lettek.

Sajnos a 2020. márciusában megjelenő pandémia ezekre a fejlesztő foglalkozásokra is rányomta a bélyegét, így kevés alkalmat sikerült megszervezni. A fejlesztő foglalkozások pozitívuma, hogy több tanuló is kapott segítséget a digitális oktatás során kiadott tananyagok feldolgozásában, megértésében. Az elmaradt foglalkozások pótlását folyamatosan szerveztük, szervezzük.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

„Írok és olvasok” 5-8 évfolyamos tanulóinak szövegértési és szövegalkotási, valamint kommunikációs képességeinek fejlesztése az iskolai tanórákon kívül. E program keretein belül kedvező alkalom nyílt arra, hogy kötetlenebb, játékos fejlesztő foglalkozásokon észrevétlenül, de mégis tanuljanak. Ezáltal a gyermekek tantárgyi felkészültsége is alaposabb lehet, de a továbbtanulásuk, a szakmaszerzés, az életre való felkészülés esélye is nagyobb. Fontos a gyermekek ismeretszerzési képességeinek továbbfejlesztése, a tanulók személyiség, és jellemfejlesztése.

A programban kiscsoportos foglalkozás keretein belül, feladatlapokkal, kommunikációs helyzetgyakorlatokkal, írásbeli és szóbeli szövegalkotással, tollbamondással, helyesírási feladatokkal, ismeretbővítéssel, készségfejlesztéssel történt a segítségnyújtás. A legnagyobb nehézséget a gyermekek egybegyűjtése, a szülők aktivizálása jelentette annak érdekében, hogy gyermekeiket motiválják a foglalkozásokon való részvételre. Az elért eredmények és az iskolai szaktanárok jelzései alapján megállapítható, hogy a foglalkozásokat rendszeresen látogató gyerekek egy része, a tanórákon jobb teljesítményt nyújt.

A koronavírus okozta veszélyhelyzet időszakában 2020. április, május és szeptember hónapokban a fejlesztő foglalkozások megvalósítása szünetelt.

A 2020. október és november hónapokra betervezett 2x1,5 órás foglalkozásokat összevontuk 1x3 órára. Az elmaradt foglalkozások pótlására folyamatosan sor kerül. A vírushelyzetre való tekintettel egyre kevesebb gyermek vett részt a foglalkozásokon, sok volt a hiányzó tanuló. A foglalkozásokat a szülők nem látogatták, a vírus előtti időszakban sem tudtuk bevonni őket a foglalkozásokba. Ennek oka lehetett a szülők érdektelensége, más irányú elfoglaltságuk, és a vírus okozta bizonytalanság is.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

16. Szülők számára-különösen óvodás kor alatti gyermekekkel-gyermeknevelést támogató motivációs képzések, rendezvénysorozatok

Baba-mama klub

A klubfoglalkozások által a résztvevők minden esetben hozzájutnak a gyermekneveléshez szükséges hasznos információkhoz. Nagy figyelmet szenteltünk a fiatal, és az első baba érkezését váró szülőkre, családokra. A védőnőink és pedagógusaink segítségével működtetett Baba-mama klubunk tájékoztató, felvilágosító munkája hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek otthoni fejlesztéséhez, neveléséhez szükséges információkat átadják, bemutassák, elsajátíttassák.

A klubtevékenységek helyszínében változás történt, Pere helyett 2020.10. hótól Abaujkérben kezdtük el klubtevékenységünket. Az okok között szerepel, hogy a Perén élő gyermekek létszáma csökkent, Abaujkérben viszont nagyobb igény merült fel erre, ezért döntöttünk a változás mellett. A foglalkozások folyamatosságát csak úgy tudtuk biztosítani, hogy az adott településen élő, vagy dolgozó szakemberek tartották meg havi rendszerességgel a klubfoglalkozásokat. (amelyek nem voltak megoldhatóak havi váltással). Göncön még működött a havi váltás, 1 gyógypedagógussal és 1 óvónővel, Boldogkőújfaluban: védőnővel. Vilmányban: védőnővel. Vizsolyban: védőnővel. Hidasnémetiben: pedagógussal

Perén, majd Abaujkérben: mentálhigiénés szakeberrel sikerült a feladatot elvégezni. A klubokon való részvétel gyakran változó létszámmal történt, 2020 március közepétől foglalkozásaink szüneteltek a koronavírus által okozott járvány miatt.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Csak a nyár folyamán kezdtek el újra a foglalkozásokra járni, de kevesebben jelentek meg a járványtól való félelem miatt. Feltették saját magukat, gyermekeiket, családjukat. Az elmaradt foglalkozásokat pótolni fogjuk.

A tevékenységek témái voltak:

- Szülésre, gyermek fogadására való felkészülés, felkészítés, családtervezés
- Egészséges táplálkozás,
- Elsősegélynyújtás
- Korszerű gyermeknevelési alapelvek
- Környezettudatosság fontosságának és az így létrejövő megtakarításoknak a bemutatása,
- Családi gazdálkodás/pénzbeosztás megtanítása,
- Életviteli problémák megbeszélése, tanácsadás,
- Otthoni fejlesztéshez tanácsadás – napi ritmus fontossága, gyermekneveléssel kapcsolatos kérdések és a szükséges információk átadása, bemutatása, közös elsajátítása,
- Önérvényesítő képesség elsajátítása

17/B A Biztos Kezdet szemlélet megkezdésének elősegítése a szakemberek és szülők kapcsolata tekintetében, a bölcsődékben, óvodákban, iskolák alsó tagozatán, és más kisgyermekkorai szolgáltatásokban (előadások, csoportok, foglalkozások stb.)

„Titkok a gyermekek házában” óvodai program

„A titkok a gyermekek házában óvodai program olyan lehetőséget nyújtott a gyermekek számára, amely sokoldalú fejlesztéshez juttatta őket. A zenehallgatás, éneklés, a közös mozgás mellett megismerkedhettek olyan mondókákkal, versekkel, dalokkal, játékokkal, amelyek érzelmileg, ismeretanyagban gazdagabbá tették a gyermekeket, s különböző részképességek fejlesztésére is lehetőséget adtak.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Folyamatosan figyelembe vettük és úgy terveztük a tevékenységeket, hogy a differenciálás mind életkori, mind egyéni sajátosságoknak is megfeleljen. A foglalkozások során a gyermekek mellett, a felnőttek is élvezték az együtt tevékenykedést. Az ilyen alkalmak különösen sikeresnek bizonyultak. Sikeresek élték meg mindannyian, amikor az önfeledt játék, dramatizálás jelent meg a foglalkozások során. A harmonikus, kiegyensúlyozott, derűs légkör megteremtése által, boldog, vidám és szeretetteljes pillanatokot éltek át a résztvevők. A Szegedi Látványsszínház előadását nagy izgalommal várták a gyerekek és a szülők. Örömmel vettük, hogy újra ellátogattak hozzánk e társulat tagjai. Olyan értékeket közvetítettek a gyermekek felé, amelyek környezettudatosabbá, szociálisan érzékenyebbé formálják a gyerekeket, továbbá erkölcsi alapokat erősítő mondanivalójuk, helyes viselkedésmintát adott a kicsik számára.

Az egészséges életmód alapjait hangsúlyozták, megmozgatva a résztvevőket, élvezetessé téve az alkalmakat. Az előadás folyamán jelen volt a humor is, ami a felgyorsult világunkban jól jön, igazán kikapcsolódtunk, felüdített kicsiket és nagyokat egyaránt. A Csiribiri Együttes előadásai nemcsak zenés előadások voltak, hanem egyben mozgásos, tevékeny programok is. A gyerekek szívesen kapcsolódtak be a változatos műsorba, aminek így részesei is lehettek a magával ragadó Csiribiri Együttessel. Az együtt zenélés, éneklés, mozgás öröme során zenei élményben részesülve, fejlődött zenei készségük és figyelmük is.

E tevékenység elemünk a járás 15 óvodájában 17 csoportban 2020. szeptemberében sikeresen lezárult. Időpont módosításra volt szükség, mert a 2018.09.01-től indult tevékenységelem, az eredeti tervezés szerint 2020.03.31-én befejeződött volna, azonban 2020.03.15-től, a koronavírus okozta veszélyhelyzet miatt, nem tudtuk ezt teljesíteni. A szakemberekkel történt egyeztetés eredményeként a program lezárásának időpontját 2020.09.30-ra módosítottuk.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

Tevékenységek:

1. A járási család-és gyermekjóléti központ szolgáltatásainak erősítése keretében
    - mediáció biztosítása a járás egész területén (4 fő mediátor megbízásával, havonta egy mediációval)
- A mediáció (közvetítés) egy speciális konfliktuskezelő módszer és folyamat, amelynek lényege, hogy a két vagy több fél vitájában, a konfliktusban állók beleegyezésével egy semleges, harmadik fél (mediátor) jár közben.

A mediátor segít tisztázni a konfliktus természetét és olyan megoldást találni, amely az érintettek számára kielégítő, sőt nem ritkán kifejezetten örömteli. A mediáció a viták, konfliktusok, az elrontott kapcsolatok rendezésének szelíd módja, és olyan helyzetet és feltételeket teremt a résztvevők számára, amelyekben képesek saját ügyeik megnyugtató megoldására; tehermentesíti az igazságszolgáltatást és példát mutat a

gyerekeknek abban, hogyan kell az élet nehéz helyzeteit kezelni, egymást tiszteletben tartani, de nem áldozattá válni. 2019. februártól indultak el a csoport foglalkozások, havi két alkalommal, az igényeknek megfelelően. 2020. januárjában még két alkalommal, ezt követően már csak egyszer volt lehetőség igénybe venni a szolgáltatást. A járványhelyzet szigorításai miatt, márciustól júniusig nem volt mediációra lehetőség, majd júniustól ismét elindult a szolgáltatás, a kiesett hónapok is pótlásra kerültek. Összesen 35 alkalommal vették idáig igénybe a szolgáltatást, melyből 2020-ban 13 alkalom volt lebonyolítva, s a projekt teljes időszakára 54 alkalmat terveztünk, 98%-ban 25 évüket betöltött személyek számára.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Leggyakrabban a családban előforduló konfliktusok megoldására használták a felek a helyi családsegítők ajánlására, akik segítettek a mediációk megszervezésében is.

- az esetkonferenciák hatékonyságát elősegítő eszközök biztosítása, egyszeri eszköz beszerzés az esetkonferenciák levezetéséhez, hatékonyságuk növelése érdekében. A keretből a család és gyermekjóléti központ munkatársai flipchart táblákat, diktafont stb. kaptak, 2019-ben még zajlott a beszerzés, egyelőre a papír-írószert kapták meg a központ munkatársai, s 2020-ban kerültek sorra az egyéb eszközök, amelyek az ERFA források terhére lettek tervezve.
- asszisztens alkalmazására került sor a központ munkájának támogatása érdekében havi 30 órában, aki 2018. májusától folyamatosan végzi munkáját.

6 Járási és település szintű, valamint szakmaközi hálózatok működtetése keretében

„együtt - együttműködve” előadás sorozat és fórum

A szakmaközi hálózat létrehozója és működtetője a Gönci járás család- és gyermekjóléti központja. A munka arra irányul, hogy magas színvonalú az emberi kapcsolatokat megőrző, azokat közösségi szintre emelő programok kerüljenek megvalósításra, az életminőség, az egészséges környezet megteremtése érdekében. Ennek érdekében ágazati határokon átívelő feladatokat szükséges felvállalni, illetve a közösségi támogatottságot minden esetben szem előtt kell tartani, hatékonyá tenni annak megszerzését. A gyermekeket érintő problémák szerteágazóak, összetettek és nyilvánvaló, hogy a megoldások is komplexitást igényelnek, így az interprofesszionális együttműködés elengedhetetlen a gyermek és ifjúságvédelem területén. Az interprofesszionális tevékenység lényege a különböző szakmák képviselőinek közös kommunikációja, együttműködése és tevékenysége, egy közösen meghatározott ügy, cél elérése érdekében, a meglévő tudásuk elegyítése, magasabb minőségi szintre emelése, és ezzel a problémák kezelése és megoldása.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

Az interprofesszionális együttműködés a komplex problémákra, komplex „testre szabott” megoldásokat képes nyújtani, a szakmaközi együttműködés révén, a csoportdinamika segítségével a tudást és az erőforrásokat megosztja, így hatékonyabb és biztosabb eredmények érhetők el kevesebb befektetéssel, magasabb szintű ellátást biztosítva. Külön-külön minden szakma célja ugyanaz lenne, s a tömegesen megjelenő és egyre súlyosabb problémák sürgető megoldásokat kívánnának a településeken dolgozó szakemberektől.

A szakmaközi együttműködés két, vagy több, különböző szakma képviselőinek, kommunikációja és együttműködése, mely során a köreműködő szakemberek meglévő és megtermelt tudásukat és erőforrásait osztják meg egymás között, egy közösen meghatározott cél/ügy elérése érdekében, a közösen meghatározott, eldöntött, szinergikus, kreatív eljárás módok alkalmazásával. Ennek eredménye lehet a magasabb szintű ellátás biztosítása a gyermekeknek, családoknak, közösségeknek.

A tevékenység keretében a család-és gyermekjóléti központ esetmenedzsere az első évben havonta, majd kéthavonta csak egy-egy szakma képviselőit hívja meg. A fórumok célja a szereplők megerősítése, s ennek révén, a szereplők alkalmasabbá válása a szakmaközi együttműködésre, a fent leírt eredmények elérésére. A versenyztetéshez szüksége szakemberek felkutatása megtörtént, adatok kérése és egyeztetése zajlott le. 2019. áprilistól megkezdődtek a fórumok, melyek 2020-ban tovább folytatódtak a márciustól-júniusig terjedő időszak kivételével, amikor nem voltak megtartva. Sajnos a júniusi újraindulást követően is nehéz volt a különböző szakmák képviselőit rávenni, hogy eljőjenek, mindenki óvatosan állt a kérdéshez. Az utolsó három fórumra már olyan kevesen fogadták a meghívást, hogy a program leállításáról döntöttünk. A pandémiás helyzet előtt is nehéz volt aktiválni a résztvevőket, de a járvány miatt az elért sikereink majdnem semmissé váltak.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

7. A család-és gyermekjóléti szolgáltatások erősítése keretében
- az esetkezelést segítő eszközök biztosítása: oh - kártya + képzés + szociopoly + resztoratív módszer (hatékonyságát növelő eszközök és eljárások).

Az egyedi kérelem IH felé történő benyújtása megtörtént. Az egyedi kérelmet az IH elutasította, új árajánlatkérést és egyedi kérelem benyújtását tervezzük, mely a járvány miatt húzódik.

- a két szolgálat munkatársai számára, a munkavégzési körülményeket javító eszközök beszerzése. A hatékony munkavégzést segíti elő, ha a helyiségek az ott megfordulók kényelmét is szolgálják, ha javulnak a munkavégzés körülményei. 2018. februárjától zajlik az asszisztens foglalkoztatása, azóta segíti a két intézmény családsegítőit, enyhíti a dokumentációval kapcsolatos terheiket a szakemberek igényeinek megfelelően. Az EFOP-2.1.2. konstrukcióból 2019-ben beszerzésre kerültek a bútorok, a két

szolgálat átvette őket és használja azokat. 2020-ban megérkezett a többi eszköz és elkezdődött a szolgálatokhoz való eljuttatásuk is. Az egyedi kérelem IH felé történő benyújtása megtörtént. Az egyedi kérelmet az IH elutasította, új árajánlatkérést és egyedi kérelem benyújtását tervezzük, mely a járvány miatt húzódik.

- a két szolgálat munkatársai számára, a munkavégzési körülményeket javító eszközök beszerzése. A hatékony munkavégzést segíti elő, ha a helyiségek az ott megfordulók kényelmét is szolgálják, ha javulnak a munkavégzés körülményei. 2018. februárjától zajlik az asszisztens foglalkoztatása, azóta segíti a két intézmény családsegítőit, enyhíti a dokumentációval kapcsolatos terheiket a szakemberek igényeinek megfelelően. Az EFOP-2.1.2. konstrukcióból 2019-ben beszerzésre kerültek a bútorok, a két szolgálat átvette őket és használja azokat. 2020-ban megérkezett a többi eszköz és elkezdődött a szolgálatokhoz való eljuttatásuk is.

8. A járás területén hiányzó speciális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése keretében
- adósságkezelési tanácsadás biztosítása a járásban.

Az egyedi kérelem IH felé történő benyújtása megtörtént. Az egyedi kérelmet az IH elutasította, új árajánlatkérést és egyedi kérelem benyújtását tervezzük, vagy a Máltai Szeretetszolgálat segítségével szeretnénk megvalósítani, ennek lehetőségeiről egyeztetünk, de a vírus újabb akadályokat gördített 2020-ban a megvalósítás elé.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

- hozzáférés javítása, meglévő szolgáltatások hozzáféréseinek javítása, mobil szolgáltatások biztosítása, (pszichológiai, mediációs, adósságkezelési tanácsadás) kihelyezett szolgáltatás megszervezése a szakemberek utaztatása révén, s ahol már van szakember, ott folyamatosan megvalósítjuk ezt. Sikeresült előrelépni pszichológiai és jogi tanácsadás terén 2020-ban, melyre egyre nagyobb az érdeklődés és az igénybevétel ezek esetében.

10. Prevenációs és kortárssegítő tevékenységek keretében

- gyermekszegénység, iskolakerülés, korai iskolaelhagyás, trágár beszéd, erőszak, bántalmazás, korai gyermekvállalás, magatartásproblémák, kábítószer, családon belüli erőszak, öngyilkosság, válás, társadalmi kirekesztettség, veszélyeztetettség, anyagi nélkülözés. A társadalom az elmúlt évtizedben számos válságjelenséggel került szembe, napi szinten egyre többen, egyre súlyosabb, mélyebb és összetettebb problémáival találják szembe magukat. A gyermekeket, fiatalokat érintő gondok száma fokozatosan nő és igen magas számokat mutat. Folyamatosan nő a magatartászavaros, a sajátos nevelést igénylő gyermekek száma, egyre több a gyermekek ellen és által elkövetett bűncselekmények száma, egyre többet hallunk az iskolai agresszióról, kallódó gyermekekről, gyermekveszélyeztetésről, gyermekszegénységről. Az UNICEF 2012-ben megjelent vizsgálata alapján hazánkban az egyik legmagasabb (31%-os) a gyermeknélkülözési index, a relatív szegénység 10,3%-os, vagyis minden 10. gyermek relatív szegénységben él. A gyermekeket érintő nehézségek szerteágazók, összetettek és nyilvánvaló, hogy a megoldások is sokrétűséget igényelnek. A prevenációs programok során segítséget szeretnénk nyújtani a gyermekek és szüleik számára abban, hogy a mindennapi életben felmerülő akadályokkal megküzdjenek. Úgy gondoljuk, hogy ha segítséget kapnak mindennapi problémáik megoldásához, megtanulják ezeket a technikákat, akkor nem fognak a deviáns viselkedés felé fordulni. A „prevenációs programok” tevékenységcsoport olyan készségek fejlesztését fogja tartalmazni, melyek segítenek a gyerekeknek, fiataloknak ellenállni, erősítik a személyes elkötelezettségüket a devianciákkal szemben, növelik szociális kompetenciájukat (pl. kommunikációjukat, kortárs kapcsolataikat, énhatékonyságukat, asszertivitásukat, és megerősítik a drogokkal szembeni attitűdjeiket). Interaktívak lesznek (pl. csoportos beszélgetéseket alkalmaznak, szociopoly, oh-kártya), és a hangsúly nem a didaktikus előadásokon van.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

A prevenációs programokba bevonjuk a szülőket; melyek így megerősítik a fiatalok felé továbbított üzeneteket, valamint lehetőséget teremtenek arra, hogy a család ezeket a témákat megbeszélje és kialakítsa a család saját stratégiáját ezekkel a magatartásokkal szemben. Így e hatások hosszú távúakká, ismétlődővé válna, megerősítik a korábban kitűzött célok elérését.

- prevenációs interaktív csoport szervezése, prevenációs tevékenységek biztosításával, 1 fő szakember a deviáns magatartás, a korai terhességek, káros szenvedélyek leküzdésének, és ezekkel összefüggésben a korai iskolaelhagyás megelőzésének érdekében, havi rendszerességgel kiscsoportos, interaktív foglalkozást tart a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok (8-25 év között) és szüleik számára.

A járásban található szakemberek felkutatása megtörtént, adatok kérése és egyeztetése zajlott le. 2019. februártól megindult 8 helyszínen a prevenációs csoport, amelyekből kétféle már le is záródott október 31-ig. 2020-ban már a harmadik csoport is megvalósult, s a negyedik futott az éven. Sokat ártott a korona vírus a program megvalósításának, nyáron nehéz volt aktivizálni a gyerekeket, s van ahol még év végére sem tudták pótolni a csoportfoglalkozásokat. A sikeresség érdekében a csoportvezetők több megvalósítási hellyel is próbálkoztak: közösségi tér, iskola, de van, ahol ennek ellenére is előfordult, hogy negyedszeri nekifutásra sem mentek el a gyerekek a megbeszélte időpontra.

A csoportok forgalma 1569 fő volt összesen, a résztvevők száma 224 fő volt, melyből csak 5 fő volt 25 év feletti, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 187 fő részesült. A vállalt indikátorokat sikerült eddig teljesíteni, 180 főnél tart a program a vállalt 288 főből.

14. Járási és település szintű szakmai műhelyek működtetése.

- A tematikus szakmai műhely működtetésével (negyedévente 1 alkalom) az integrált gyerekesély programot megvalósító szakemberek közötti szervezett tapasztalatcsere, információáramlás, tudásátadások, az előre mutató kreatív megoldások normák előmozdítása voltak a célok.

2019. évben 4 alkalommal került megszer-vezésre a műhely, ahol a szakterületek bemutatták a GYEP-en belül hozzájuk tartozó tevékenységeket. 2020-ban a betervezett első ülést is el kellett már halasztani, s az évben nem volt több műhely. A pótlásoktól eltekintünk, hiszen így is nehéz a járás szereplőit összeszervezni egy-egy ilyen találkozóra.

- szakmai tapasztalatcsere, jó gyakorlatok megismerése a programban résztvevő szakemberek számára. Egy napos szakmai út lebonyolítása, a környező járásokban működő jó gyakorlatok megismerése érdekében. A szakterületi koordinátor rendszeres egyeztetést folytat más járások (Mezőcsát, Encs, Szikszó) szociális szakembereivel

a kötelező feladatok megvalósításáról (krízis alap, szakmai műhely), s kétszer vett részt Szikszón ezzel kapcsolatos szakmai megbeszélésen. 2020-ban itt sem történt előrelépés a járvány miatt.

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

A JÁRÁS TERÜLETÉN HIÁNYZÓ, VAGY A SZÜKSÉGLETEKHEZ KÉPEST NEM MEGFELELŐ MÉRTÉKBEN RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ SZAKTUDÁS ÉS SZAKÉRTELEM PROGRAMBA VONÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

Egészségügyi szűrések:

Egészségügyi témájú programok: A helyes kézmosás elsajátítása, a közösségi terekben a kézmosás menetét szemléltető plakátok kihelyezése. A közösségi tér dolgozóinak COVID-19 tájékoztatók kiküldése. Folyamatos tájékoztatás a közösségi ház és terekre vonatkozó intézkedésekről. 2020. májusától a közösségi terekben baleset megelőzés céljából előadás szervezése és tesztek kitöltése a 6-14 éves korosztály körében. A gyermekek nagyon élvezték, és aktívan vettek részt az interaktív előadásokon és a tesztek kitöltése után apró ajándék jutalmat kaptak, melyek motiválják a részvételt. Előadás témák: Elsősegélynyújtási alapismeretek; Baleset megelőzés; A fürdőzés veszélyei; Egészséges táplálkozás; Testmozgás fontossága; Lelki egészség megőrzése stb. A résztvevők köre: a Községi Házba és Községi Terekbe látogató személyek, óvodába iskolába járó gyermekek. -Óvodai pedagógiai asszisztens alkalmazása (Boldogkőújfalu)A Boldogkőújfalu óvodában egy fő pedagógiai asszisztens foglalkoztatása az óvónők munkájának segítése céljából, napi 4 órában 2018.10.18.-2020.09.17. között. 2020 évben a tevékenységeink megvalósítását a járvány miatt hozott korlátozó intézkedések ellenére a tevékenységek átütemezésével sikerült folytatni.

9.E Községi, gyermek- és ifjúsági programok (Községi mezőgazdasági program; Községi módszertani ismeretátadás, szemléletformálás)

1. Községi mezőgazdasági program

1.1. Példakert program

A program során 8 helyszínen indult el a kertgazdálkodás a gyermekek és szülei számára. A 8 helyszín: Gönc, Boldogkőváralja, Hidasnémeti, Pere, Vilmány, Vizsoly, Fony, Göncruszka. A helyszínek kiválasztásánál 1 helyszínen (Gönc) Községi Ház,

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

5 helyszínen (Boldogkőváralja, Hidasnémeti, Pere, Vilmány és Vizsoly) pedig Községi Tér üzemel a program keretén belül, így szorosan kapcsolható a szolgáltatáshoz. Fony és Göncruszka esetében pedig szintén adottak voltak a feltételek egy ilyen jellegű program megvalósításához, hiszen már az elődprojekt keretében is részesei voltak ennek a programelemnek. Célja elsősorban a szemléletformálás, a munkára nevelés, a tulajdon presztízsének emelése, a közösségfejlesztés és szakmai ismeretek elsajátítása. A tevékenységelem a 2019.-2020. évben a kertművelési tevékenység szempontjából legaktívabbnak tekinthető március-július közötti időszakot érintette. A helyi lehetőségek és adottságok függvényében településként eltérő nagyságú földterületek kerültek bevonásra a program megvalósításába (mindösszesen ~900 m² terület). A közösen elvégzett rendszeres munka és az annak eredményeként létrejövő, megtermelt mezőgazdasági javak rendkívül fontos szemléletformáló hatással bírnak, melynek eredményeképpen friss zöldségek kerülnek az „asztalra”.

1.2. Megtermelt élelmiszerek feldolgozása, tartósítása

Az elődprojekt megvalósítása során érkezett visszajelzések, illetve a programban résztvevő helyiek igényei alapján került kialakításra, illetve tovább folytatásra ez a tevékenységelem. A megtermelt, betakarított, összegyűjtött zöldségek, illetve gyümölcsök feldolgozása és tartósítása szintén fontos szemléletformáló eszköz.

1.3. Gyerekesély piac szervezése

A községi mezőgazdasági programhoz kapcsolódóan, a Gönci járás illetékességi területén „Gyerekesély Piac”-ok megszervezésére került sor az elődprojekt keretében kialakult gyakorlatnak megfelelően, ahol a gyermekek által gondozott és megtermelt mezőgazdasági javak helyi / térségi rendezvények, falunapok, fesztiválok keretében történő „értékesítésére / bemutatására” nyílt lehetőség. A megtermelt mezőgazdasági javak kiállítása legalább olyan nagy örömet és sikert jelentett a közvetlen célcsoport számára, mint a saját előállítású termékekből történő ételek elkészítése és közösségi keretek között történő elfogyasztása. A tevékenységelem legfontosabb nevelő hatása a szemléletformálásban jelent meg. A 2020. évben a COVID-19 pandémia miatt egy-etlen alkalommal sem került sor a Gyerekesély piacok megszervezésére, lévén, hogy lényegében nem is voltak olyan települési rendezvények, amelyek köré illeszthetőek lettek volna (a COVID-19 miatt semmilyen rendezvény megtartására sem került sor ebben az időszakban a térségben).

„A ma gyermeke a jövő esélye!”

Integrált térségi gyermekprogram a Gönci járásban
EFOP-1.4.2-16-2016-00032

2. Közösségi módszertani ismeretátadás, szemléletformálás

2.1. Foglalkoztatási tájékoztatások

Jogi és gazdasági értelmezés és ismeretátadás a helyi gazdaságfejlesztésben érdekelt, a járás területén élő embereknek, illetve a téma iránt érdeklődő helyieknek.

Az ismeretátadási sorozat speciális témakörökből állt. Témakörök:

- Szociális szövetkezetek létrehozása, működése, előnyei;
- Vállalkozásalapítással kapcsolatos jogi ismeretek, kistermelői gazdálkodási formák;
- Helyi piac létrehozása, fenntartható üzemeletetése, a helyi termékek piacokra történő eljuttatásának segítése (fejlesztési támogatások és felhasználásuk) stb.

2.2. Háztáji gazdálkodás, munkára nevelés

A háztáji gazdálkodás, munkára nevelés tevékenységelem megvalósítása során a szakterületi koordinátor és/vagy a szakterületi koordinátor asszisztens a Példakertek munkafolyamatában a helyieknek megmutatta az aktuális mezőgazdasági, kerti teendőket, „betanították őket” és segítették a megvalósulás folyamatát. Ezzel a tevékenységgel a helyes kertművelés gyakorlatára kívántuk felhívni a programelemben résztvevők figyelmét.

2.3. Környezettudatos gazdálkodás

a) A helyi gazdaságfejlesztésben érdekelt, a járás területén élő embereknek, illetve a téma iránt érdeklődő helyieknek, a környezettudatos gazdálkodás témakörében megvalósuló előadássorozat. Téma: komposztálás, vegyszerek alkalmazása nélküli kertészkedés, biokertészet, házkörüli környezet tisztántartása, időszakos elvégzendő tevékenységek, egészséges élelmiszerek előnyei stb. A Foglalkoztatási tájékoztatások és Környezettudatos gazdálkodás c. előadások megtartása a koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzettel összefüggésben (pl. csoportosulásra, gyülekezésre vonatkozó tilalmak) a 2020. év február hónap - 2020. év július hónap közötti időszakban és 2020. év december hónapban szüneteltetésre / felfüggesztésre került.

2.4. Gazdálkodáshoz kapcsolódó közösségi programok

Gazdálkodáshoz kapcsolódó közösségi rendezvények megszervezésére is sor került a programban résztvevő gyermekek és szülei bevonásával (játékok, vetélkedők, filmvetítés szervezése gazdálkodási témakörben). A célcsoport szemléletformálásán túl a rendezvények célja a közösségi érzet erősítése és a háztáji gazdálkodás iránti hajlandóság növelése volt.

Abaúj–Hegyközi Többcélú Kistérségi Társulás

EFOP-1.4.2-16-2016-00032

www.abagyep.hu

